

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 9

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 274 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 7-sentyabrda ruxsat etildi.*

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lim muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUprofessor
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Musayeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.,(PhD) TAQU katta o'qituvchisi
Djudi Smetana, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Krissi Lyuis, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Ali Konak (Али Кўнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dosenti, Turkiya
Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Buzrukkhanov Sarvarkhan Munavvarkhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People's Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyea Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

G'afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)

Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Tijorat banklari kredit portfelini boshqarishning bozor mexanizmlari va ularni joriy etishdagi muammolar	21
Yusupov Shoxzod Maxmatmurodovich	
Hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish davrlari ekonometrik modelini yaratish masalalari	24
Abdullayev Farxod Ozodovich	
Marketing yondashuvi asosida Sirdaryo viloyatining investitsion salohiyatini baholash usullari	35
Xolmurotova Diyoraxon Ibragimovna	
Bevosita soliqlar ma'muriyatchiligi	41
Idirisov Alisher Otajonovich	
Soliq nazorati va transfert narxni belgilashda soliq nazoratini tashkil etishning xorij tajribalari	46
Abdiev Jaxongir Ibragimovich	
Soliq siyosati va strategiyasining ilmiy-nazariy tahlili	53
Djumaniyazov Marks Quranbaevich	
Pestel tahlili – muvaffaqiyatli investitsiya qarorlarini qabul qilish asosi	60
Shaislamova Nargiza Kabilovna	
Tijorat banklari tomonidan biznes loyihalarni moliyaviy qo'llab-quvvatlashning o'ziga xos xususiyatlari	67
Asrorov Azizbek Isomiddin o'g'li	
The significance, problems and solutions of the green economy in the New Uzbekistan economy	74
Sattorova Mehriniso, Ibragimova Gulchehra Tohirovna	
O'zbekistonda kichik va o'rta biznesni soliqqa tortishning joriy qilinishi va rivojlanish tendensiyasi	79
Otamuradov Nuriddin Najmiddinovich	
Korporativ boshqaruvni innovasion rivojlantirishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning nazariy asoslari	87
Xalmuradov Elmurod Dilmuradovich	
Международный опыт стимулирования инновационной деятельности	93
Абдиуалиева Гулзада Азатовна	
How does foreign direct investment promote economic growth?	98
O'tkirova Bonu Azamat kizi	
Mintaqalarni barqaror rivojlantirishning konseptual asoslari va ular evolyutsiyasi	102
Umarov Abduvaxob Tursunovich	
Technological Innovations of Electronic Payment Systems	107
Mirkomil Boboyorov Murodullaevich	
Ta'lim xizmatlari sohasida davlat-xususiy sherikligining rivojlanishida xorij tajribasining o'rni va ahamiyati	115
Imomov Xolmurod Norqul o'g'li	
O'zbekiston iqtisodiyotiga to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investisiya va xorijiy kreditlar jalb qilish samaradorligi tahlili	119
Maksudov Abdumalik Xodievich	
Davlat ehtiyojlari uchun tovarlar (ishlar, xizmatlar) xarid qilishni takomillashtirish	124
G'ofurov Temur Baxrom o'g'li	
Mamlakatimizda oziq-ovqat sanoatini rivojlanish holati va uning dolzarbligi	129
Turg'unov Muxriddin Mo'ydinjon o'g'li	

Turizmda innovatsiyalarni qo'llash imkoniyatlari.....	133
Po'latov Ma'murjon Murodjon o'g'li	
Davlat budgetining solikli daromadlari tahlili	139
Abduraimova Nigora Radjabovna	
Soliq yuki soliq tizimining qanchalik samarali ekanligini aniqlovchi muhim mezon	143
To'la'kov Ulug'bek Toshmamatovich	
O'zbekiston sanoat korxonalarida xom ashyo resurslaridan samarali foydalanishning hozirgi holati, muammolari va mintaqaviy xususiyatlari (qashqadaryo viloyati misolida)	151
Ochilov Akram Odilovich, Xazratov Sarvar Ibragimovich	
Состояние туристической инфраструктуры Ташкентской области.....	156
Гаппарова Майрамхон Зафар кизи	
Sanoatlashuvning ekologik ta'siri va "yashil" iqtisodiyotga o'tishning asoslari	161
Nosir Maxmudov, Lola Azimova	
Iqtisodiyotni raqamlashtirishda sinergetik ta'sirning nazariy asoslari	167
Maxmudova Zoxida Maqsudali qizi, Normurodov Xusan	
Davlat budjeti xarajatlaridansamarali foydalanishni takomillashtirish.....	173
Sherxon Tuychiyev	
Savdo korxonalarida ta'minot zanjirining asosiy bosqichlari va muammolari.....	177
Ergashev Jahongir Baxodirovich	
Kichik biznes subyektlarining innovatsion loyihalarni moliyalashtirish yo'llari	180
Ergashev Firuz Baxodirovich, Ishturdiev Hasan Abdigapparovich	
Budget tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobining asoslari.....	184
Azizova Zilola Lochin qizi	
Xorijiy mamlakatlarda tadbirkorlik subyektlari tomonidan mahallilashtirish asosida mahsulot ishlab chiqarishning o'ziga xos jihatlari	191
Mirzabaev Xusniddin Muxamadjonovich	
Suv ekologiyasining asosiy yo'nalishi va uning fandagi o'rni.....	200
Musayeva Muqaddas Abdurashid qizi	
Анализ прибыли агропромышленности	204
Гафурова Азизахон Фатиховна	
Systematic analysis of briquette mass pressing equipment approach	209
Kobilov Khasan Khalilovich, Sharipova Nazira Rakhmatilloevna	
An Econometric Assessment of the Effects of Fintech on Economic Growth in Developed Countries	213
Anvarkhonov Abdulatifkhon Jamshidkhon ugli	
Raqamli iqtisodiyot rivojida korporativ boshqaruv faoliyatining roli	216
Muxitdinov Ulug'bek Diyarovich	
Значение промышленной сети в развитии деятельности предприятий малого бизнеса.....	221
Кодиров Жавлонбек Нематуллаевич	
Tadbirkorlik kambag'allikni qisqartirishning asosiy yo'nalishi.....	225
Xolmirzayev Abdulxamid Xapizovich	
Kichik biznes subyektlarida mahsulot ishlab chiqarishda innovatsiyani joriy etish masalalari	230
Mirzayev Kobii Nosirjonovich	
Investisiya faoliyatini moliyalashtirish manbalarini rivojlantirish mexanizmlari.....	236
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	
Innovation iqtisodiyotni shakllantirish sharoitida sifat menejmentini joriy etishning nazariy-uslubiy masalalari.....	242
Zarina Ashurova	

Social media marketing strategies for small businesses.....	247
Mannonov Shahzod Istam ugli	
Xalqaro shartnomalar qoidalarini qo'llashning xalqaro va milliy uslubiy tamoyillarining o'zaro ta'siri	250
Rajapov Shuxrat Zaripbaevich	
Neft-gaz, yoqilg'i energetika sanoati sohasidagi yirik soliq to'lovchilarda soliq nazoratini samarali tashkil etish va takomillashtirish masalalari	258
Abdullaev Shuxrat Sultanbaevich	
Суть и значимость инновационных технологий в региональном управлении	266
Муминов Фазлиддин Хусниддин угли	

TADBIRKORLIK KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHI

Xolmirzayev Abdulxamid Xapizovich

NamMTI "Buxgalteriya hisobi va auditi"
kafedrası katta o'qituvchisi, PhD

Annotatsiya: Maqolada kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning muhim ahamiyati, aholi bandligini ta'minlash, daromadlarning shakllanishi va buning natijasida kambag'al aholi qatlamining kamayishi bo'yicha taklif va tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: kichik biznes va xususiy tadbirkorlik, kambag'al aholi qatlami, iqtisodiy o'sishni tezlashtirish, moliyalashtirish, ta'lim va treninglar o'tkazish, ishbilarmonlik muhiti, ish o'rinlari yaratish, texnik qo'llab-quvvatlash, bozorni rivojlantirish, infratuzilmani rivojlantirish, ijtimoiy himoya.

Abstract: The article provides proposals and recommendations on the importance of small business and private entrepreneurship in providing employment to the population, generating income and, as a result, reducing the number of poor people.

Key words: small business and private entrepreneurship, poor people, accelerating economic growth, financing, education and training, business environment, job creation, technical support, market development, infrastructure development, social protection.

Аннотация: В статье приводятся предложения и рекомендации о значении малого бизнеса и частного предпринимательства в обеспечении занятости населения, получении доходов и, как следствие, сокращении количества бедного населения.

Ключевые слова: малый бизнес и частное предпринимательство, бедное население, ускорение экономического роста, финансирование, образование и обучение, бизнес-среда, создание рабочих мест, техническая поддержка, развитие рынка, развитие инфраструктуры, социальная защита.

KIRISH

Mamlakatda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning rivojlanishining bir necha ijobiy tomonlari mavjud. Jumladan, raqobatchilikning zarur muhitini hosil qiladi, bozor sharoitidagi ko'pgina o'zgarishlarga tezda moslasha oladi, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohasida yangidan yangi qo'shimcha ish o'rinlarini yaratadi, iqtisodiyotni uzluksizligini va barqarorligini ta'minlashda katta o'rin egallaydi. Tadbirkorlik faoliyatining taraqqiy etishi aholining moddiy, moliyaviy, intellektual resurslarini ishga solib, mamlakatda mulkdorlar sinfining shakllanishini tezlashtiradi. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning jadal rivojlanishi erkin bozor infratuzilmalari faoliyatini rivojlantiradi. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning yana bir muhim jihati shundaki, kuchli raqobatchilik muhiti sharoitida ular doim rivojlanishga moyil bo'lishadi va bozorning joriy shartlariga moslashishlariga to'g'ri keladi, boshqa tadbirkorlik subyektlaridan ustun bo'lishlari ularning foyda miqdorlarining oshish manbai hisoblanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tadbirkorlikni rivojlantirish va uning iqtisodiy samaradorligini oshirish hamda kambag'allikni qisqartirish muammolari yuzasidan xorijlik iqtisodchi olimlar A. Smit, D. Rikardo, A. Ditont, P.A. Samuelson, V.D. Nordxaus,

Ch. But, F. Fon Xayek, P.J. Prudon va boshqalar ilmiy tadqiqot ishlarini olib borganlar¹.

MDH mamlakatlarida A.A. Savichev, V.A. Rojkovskiy, A.V. Soy, Ye.L. Aleksandrov, O.E. Aleksandrova, Ye.S. Balabanova, Ye.I. Beglova, L.A. Elovikov, I.V. Shugaeva, A.A. Razumov, O.V. Selivanova, L.A. Zubkevich kabi iqtisodchilarning ilmiy asarlarida kambag'allikni qisqartirishda kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirish masalalari o'z aksini topgan².

O'zbekistonda kichik biznesni rivojlantirish va kambag'allikni qisqartirishda tadbirkorlikni tutgan o'rning umumiy jihatlari S.S. G'ulomov, Yo. Abdullayev, B.Yu. Xodiyev, M.S. Qosimova, S.K. Salayev, U.V. Gafurov, Sh.I. Mustafaqulov, M.Z. Muxiddinova, M.X. G'aniyev, B. Pardayeva va boshqalarning ishlarida ilmiy asoslab berilgan³.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolada kichik biznesni rivojlantirish bilan kambag'allikni qisqartirish yo'nalishlarini rivojlantirish bo'yicha mavjud bo'lgan ilmiy tadqiqotlar o'rganildi. Kichik biznes subyektlari yillik statistik hisobotlarini tahlil qilish va taqqoslash, mantiqiy fikrlash, ilmiy abstraksiyalash, ma'lumotni guruhlash, analiz va sintez, induksiya va deduksiya usullaridan keng foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning muhim ahamiyatli tomonlaridan yana biri aholi bandligini ta'minlab, daromadlar shakllanishi va buning natijasida kambag'al aholi qatlamining kamayishiga olib keladi. O'zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlikning rivojlanishi, eng avvalo, mamlakatdagi kambag'allikni qisqartirishga katta ta'sir ko'rsatdi. Kambag'allik darajasi 2020-yilga qadar o'lchanmagan, bu davrgacha kam ta'minlangan aholi ulushi hisoblab borilgan (1-jadval).

O'zbekiston tajribasida kichik biznes va tadbirkorlikning rivojlanishi iqtisodiyot tarmoqlarida yangi ish o'rinlarini samarali yaratish va o'zini o'zi ish bilan ta'minlash orqali kambag'allikni qisqartirishga e'tibor qaratilmoqda. Mamlakatda iqtisodiy o'sish choralari ko'rish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Mutaxassislar fikricha, iqtisodiy rivojlanish darajasi, ko'pincha aholi jon boshiga to'g'ri keladigan Yalpi Ichki Mahsulot (YalM) bilan o'lchanadigan darajada yuqori bo'lsa, mutlaq qashshoqlikni kamaytirish imkoniyatlari shuncha kengayadi.

1 Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов. – М.: ЭКСМО, 2007. – с. 960; Рикардо Д. Начала политической экономии и налогового обложения./Пер.англ.-М:ЭКСМО, 2016 г; Deaton A. (2013) The Great Escape: Health, Wealth, and the Origins of Inequality, Princeton, N.J.: Princeton University Press. Пол А. Самуэлсон, Вильям Д.Нордхаус. Экономика: Пер с англ. –М.: "Лаборатория Базовых Знаний", 2000. -800 с.: ил. Boot Ch. Life and London of the people in London [Electronic resource] / Ch. Boot. – URL: <https://archive.org/details/lifelabourofpeop07bootiala>. Хайек, Ф. А. фон, Дорога к рабству : пер. с англ. / Ф. А. Хайек. – М.: Экономика, 1992. – 176 с. Прудон, П.-Ж. Бедность как экономический принцип: пер. с фр. / П.-Ж. Прудон. – М.: Посредник, 1908. – 29 с.

2 Савичев А.А. Факторы и условия устойчивого развития малого и среднего предпринимательства // Вестник университета. 2015, №4. С. 144-149; Рожковский В.А. Малый бизнес как фактор устойчивого развития сельских территорий // Вестник Алтайского государственного аграрного университета. 2016, № 4 (138). С. 189-193; Цой А.В. Развитие малого предпринимательства как одно из основных направлений устойчивого развития экономики // Вестник РМАТ. 2016, № 2. С. 32-36; Александров Е.Л., Александрова О.Е. Меры борьбы бедностью: Зарубежный и отечественный опыт. // Ж. Фундаментальные исследования. №9, 2015. С. 102. Балабанова Е.С. Стратегии совладения с жизненными трудностями: самостоятельность или зависимость? // Экономическая социология. – 2002. – Т. 3. – С. 59–78.; Беглова Е.И. Бедность как социально-экономическое явление. Автореф. Дисс. На соискан. Ученой степени докт. Экон. Наук. Санкт-Петербург.: 2014. С. 11.; Еловигов Л.А. Социальная политика: Учебное пособие. –Омск: Омск.гос.университет, 2002. С. 26. Шугаева И.В. Методологические аспекты феномена бедности в современном обществе. // Электронное научное издание "Ученые заметки ТОГУ" 2016, Том 7, №4, С. 844. Разумов А.А., Селиванова О.В. Бедность в России: Региональные особенности и перспективные инструменты снижения ее уровня. // Социально-трудовые исследования. №4. 2021. С. 77. Зубкевич Л.А. Влияние бедности как социального феномена на мировоззрение людей в современных условиях общественного развития (социально-философский анализ). // Векторы благополучия: экономика и социум. 2019. № 4 (35). С. 107.

3 G'ulomov S.S. Tadbirkorlik va kichik biznes. –Т.: 2002. -256 b.; Abdullaev Yo. Kichik biznes va tadbirkorlik asoslari, 100 savolga - 100 javob. –Т.: Mehnat. 2002. -157 b.; Xodiev B.Yu., Qosimova M.S. va boshqalar. Kichik biznesni boshqarish. –Т.: 2003. -258 b.; Salaev S.K. Kichik biznes rivojlanish tendensiyalarini modellashtirish va bashoratlash. i.f.d. ilmiy darajasini olish uchun yozilgan dissertatsiya avtoreferati. –Т.: 2007.-14 b; Gafurov U.V. Kichik biznesni davlat tomonidan tartibga solishning iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish. iqt.fan.dok...diss. –Т. O'zBMA. 2017. – 274 b.; Mustafaqulov Sh. (2020) Kambag'allik ayb emas, biroq... Xalq so'zi, 25.03.2020 y. № 62 (7564). Muxitdinova M.Z. Aholi turmush darajasini baholash: tahlil va samara. - Xalqaro moliya va hisob ilmiy elektron jurnali. № 2, aprel, 2019 yil. G'aniyev M.X. " Innatsion iqtisodiyotni shakillantirish sharoitida aholi farovonligini oshirish va kambag'allikni qisqartirish yo'nalishlari" dissertatsiya Toshkent-2023 yil; Пардаева Б. Состав доходов и социальная защита населения. 19-е Международное Плехановские чтения. – М.: 2006 , с. 32-33.

1-jadval. O'zbekistonda kam ta'minlangan aholi ulushi va kambag'allik darajasi⁴. (Uy xo'jaliklari tanlanma kuzatuvlari ma'lumotlariga asosan, %da)⁵.

Ko'rsatkichlar	Yillar												
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Respublika miqyosida													
Kam ta'minlangan aholi ulushi	17,7	16,1	15,0	14,1	13,3	12,8	12,3	11,9	11,4	11,0	11,5	-	-
Kambag'allik darajasi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17,0	14,1
Namangan viloyatida													
Kam ta'minlangan aholi ulushi	18,1	15,3	15,2	11,9	12,6	12,1	11,7	10,5	11,9	10,6	11,2		
Kambag'allik darajasi												14,1	12,8

1. Iqtisodiy o'sish bir vaqtning o'zida ishchilar bandligi va daromadlarining ko'payishini anglatadi, ya'ni qashshoqlikning qisqarishiga bevosita ta'sir qiladi, boshqa tomondan, budjetga soliq tushumlarining ko'payishi, bu esa ijtimoiy dasturlarni qo'llab-quvvatlash imkoniyatlarining kengayishini anglatadi. Boshqacha qilib aytganda, iqtisodiy o'sish qanchalik katta bo'lsa, uning "bo'lagi" jamiyatning har bir a'zosiga shunchalik katta bo'lishi mumkin. Buni xalqaro statistika ham tasdiqlaydi. Shunga ko'ra, qashshoqlikka qarshi kurashning asosiy "retsepti" iqtisodiy o'sishni tezlashtirishdir. Kambag'allikni qisqartirish va iqtisodiy o'sishni tezlashtirishda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Quyida ushbu maqsadlarga hissa qo'shishi mumkin bo'lgan ba'zi yo'nalishlarni ko'rib chiqamiz.

2. Moliyalashtirish imkoniyatlarini kengaytirish: kreditlar, sug'urta va investitsiyalar kabi moliyaviy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini oshirish bozor rivojlanishiga turtki bo'lib, kichik va o'rta biznes uchun o'sish imkoniyatlarini taqdim etadi. Kichik biznes va tadbirkorlar uchun arzon va xilma-xil moliyaviy vositalar va kredit xizmatlari amalga oshiriladi. Bunga davlat mikromoliyaviy dasturlari, kredit kafolatlari, venchur kapitalni moliyalashtirish va kichik biznesni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan mahalliy banklar va moliya institutlarini rivojlantirish kiradi. Moliyaviy xizmatlardan, jumladan, mikrokreditlar, jamg'arma hisobvaraqlari, sug'urta va boshqa moliyaviy vositalardan foydalanish imkoniyatini ta'minlash aholining kam ta'minlangan qatlamlariga o'z moliyasini boshqarish, o'z biznesini rivojlantirish hamda ta'lim va sog'liqni saqlashga sarmoya kiritishga yordam beradi. Mikromoliya va muqobil moliyaviy vositalarning rivojlanishi ham tadbirkorlar uchun yangi imkoniyatlar yaratishi mumkin.

3. Ta'lim va treninglar o'tkazish, ishchi kuchini o'qitish va tayyorlash: tadbirkorlarga biznes, menejment, marketing va moliyaviy ko'nikmalarni rivojlantirish uchun ta'lim va treningdan foydalanish imkoniyatini ta'minlash kiradi. Bu biznes kurslari, mahorat darslari, maslahatlar olishni tashkil etish va biznes-inkubatorlarni qo'llab-quvvatlashni o'z ichiga olishi mumkin. Shuningdek, ta'lim, o'qitish va malaka oshirishga sarmoya kiritish ishchi kuchining malakasini oshirishga yordam beradi. Eng muhimi, bu chora-tadbirlarni yuqori sifatli darajada tashkil etish talab etiladi. Bu yaxshi haq to'lanadigan ish o'rinlari va yuqori daromadlar uchun ko'proq imkoniyatlar yaratadi, bu, o'z navbatida, qashshoqlikni kamaytirishga yordam beradi.

4. Qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish: biznesni tartibga solishni isloh qilish va kichik biznes uchun qog'ozbozlikni kamaytirish. Ro'yxatga olish, litsenziyalash va soliqqa tortish tartib-taomillarining soddalashtirilgani, yer, energetika va infratuzilmalardan foydalanish imkoniyatlari yaxshilangani kichik biznes rivojiga xizmat qilmoqda. Ishbilarmonlik muhiti bozor infratuzilmalari kengayib borgan sari kengayib boradi. Bozor infratuzilmalari tarkibidagi obyektlar ham, o'z navbatida, qandaydir bozor subyektiga xizmat ko'rsatishda bozor subyektining sifatida qatnashadi. Bu esa aynan bozor infratuzilmalari tarkibidagi obyektlarda ham yangi ish o'rinlari yaratilishiga va undagi bandlikni ta'minlash uchun mutaxassislar zarurligiga olib keladi. Ishbilarmonlik muhitining kengayishi uchun biznesni rivojiga xizmat qiladigan infratuzilma, kichik biznes korxonalari faoliyatini moliyaviy, mehnat, axborot resurslari bilan, shuningdek, transport, konsalting, audit, sug'urta va boshqa xizmatlar faolligini oshirish zarur.

Ishbilarmonlik muhitini nafaqat hukumat, balki mahalliy boshqaruv idoralari yordamida ham yaxshilash mumkin. Buning uchun hududiy-mahalliy sharoitlarni o'rganish maqsadida viloyat hokimligi tomonidan quyidagi

4 Jadval muallif tomonidan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi statistika agentligi qo'mitasi ma'lumotlari asosida tuzilgan.

5 Izoh: 2001-yildan 2020-yilgacha Jahon Banki tavsiyasiga ko'ra kam ta'minlanganlik darajasi ko'rsatkichi kunlik 2100 kkal miqdoridan kelib chiqib hisoblangan, 2021-yil uchun Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 27-avgustdagi 544-sonli Qaroriga asosan aholi daromadlarini MIX miqdoriga nisbatan solishtirish orqali hisoblangan.

vazifalarni amalga oshirish zarur bo'ladi⁶:

- mahalliy iqtisodiyotning yillik hisobotlarida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning rivojlanganligi darajasini tahlil etish;
- mahalliy ko'lamda kapital bozorining ishlashini ta'minlash va unga kerak bo'lgan tuzilmalar faoliyatini muvofiqlashtirish;
- mahalliy miqyosda faoliyat ko'rsatayotgan kichik biznes subyektlari bilan infratuzilmalar o'rtasida yuzaga kelgan muammolarni bartaraf etish choralarini ko'rib borish.
- Savdo-sanoat palatasi tomonidan tayyorlanadigan hisobotlarda infratuzilmalar faoliyati to'g'risidagi ma'lumotlarni kiritish va tahlil etish. Shu bilan birga, hududlarda va yirik shaharlarda faoliyat olib borayotgan kichik biznes subyektlari rivojini ta'minlaydigan va kafolatlaydigan indeks ko'rsatkichlarini ishlab chiqish maqsadga muvofiqdir. Bunday jarayonni monitoring qilishni hududlardagi viloyat hokimligi tarkibidagi axborot-tahlil bo'limlari tomonidan tashkillashtirish zarur bo'ladi.

5. Ish o'rinlari yaratish: bandlik darajasini oshirish va munosib ish o'rinlari yaratish qashshoqlikni kamaytirishning muhim omilidir. Buning uchun kichik biznesni rivojlantirish, ishlab chiqarishga sarmoya kiritish, yuqori qo'shimcha qiymatga ega tarmoqlarni rivojlantirish, shuningdek, tadbirkorlik va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlashni rag'batlantirish zarur. Yangi ish o'rinlarini iqtisodiyotning eng zamonaviy sohalarida yaratish maqsadga muvofiq bo'lmoqda. Masalan, sanoatning yangi tarmoqlarini joriy etish, axborot kommunikatsiya texnologiyalari sohasini o'zlashtirish, raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish va shu kabi tarmoqlarda yangi ish o'rinlarini yaratish juda muhim. Bular, o'z navbatida, shu sohada malakali kadr yetishtiruvchi tajribali o'qituvchi-trenerlarni talab etadi.

Fikrimizcha, mamlakatimizda ish o'rinlarini tashkil etish sohasidagi davlat siyosati ishsizlikni qisqartirish va aholining ijtimoiy zarur mehnat bilan bandligini ko'paytirish bo'yicha xorijiy davlatlar singari aniq usullar asosida ishlab chiqilishi kerak. Buning uchun quyidagi tadbirlarni e'tiborga olish zarur deb o'ylaymiz:

- iqtisodiyotga kiritilayotgan investitsiyalarni davlat tomonidan rag'batlantirish, bu esa yangi ish joylarini yaratishning asosiy sharti hisoblanadi;
- yangi ish joylari tashkil etilganda tadbirkorlarga va kichik biznes korxonalariga soliq imtiyozlari berish;
- o'z-o'zini ijtimoiy zarur mehnat bilan band qilishni rag'batlantirish;
- kichik biznes va oilaviy tadbirkorlikda investitsion faollikni rag'batlantirish asosida shart-sharoitlar yaratish, bu ko'plab mamlakatlarda aholi bandligini ta'minlashning muhim uslubi sifatida o'rganilmoqda;
- tarkibiy o'zgarishlar bilan bog'liq ishsiz qolgan yoki ishidan ajralib qolish xavf solayotgan shaxslarning ish izlashlarini faollashtirish maqsadida kasbga o'qitish, qayta tayyorlash va ularga axborot-konsalting xizmatlarini ko'rsatish;
- mehnat bozorida vositachilik qilayotgan mehnat birjalari va bandlik xizmatlarini rivojlantirish, friksion ishsizlik va tarkibiy o'zgarishlar bilan bog'liq ishsizlikni pasaytirish maqsadida vakant ish joylari to'g'risida ma'lumotlar yig'ish, tahlil qilish va ularga tezkor murojaatini ta'minlash (axborot-maslahat markazlari);
- aholining alohida guruhlari – yoshlar, nogironlar, ishlash qobiliyati chegaralangan insonlar uchun ish joyi sharoitlarini yaratish bilan bog'liq xarajatlarni qoplashlari uchun ish beruvchilarga kompensatsiyalar ajratish;
- kompetentlik va mehnatga ijodiy munosabat uchun moddiy rag'batlantiradigan ijtimoiy-iqtisodiy muhitni yaratish;
- zarurat tug'ilganda oilalarga ishchi kuchi zich bo'lgan hududlardan vakant joylar bo'lgan hududlarga ko'chib o'tishida subsidiya va kreditlar berish yo'li bilan ko'maklashish;
- bandlik muammolarini hal qilishda xalqaro hamkorlik, xalqaro mehnat migratsiyasi bilan bog'liq masalalarni hal qilish;
- davlat sektorida – ta'lim, tibbiy xizmatlar, kommunal xo'jaligi, jamoatchilik binolari va inshootlarini qurish sohalarida ishchi o'rinlarini yaratish;
- maqsadli jamoat ishlarini tashkil qilish va hokazo.

6. Texnik qo'llab-quvvatlash va innovatsiyalar: kichik biznes uchun texnik yordam, maslahat va innovatsion texnologiyalardan foydalanish imkoniyatini ta'minlash. Bunga texnik treninglar tashkil etish, tadqiqot va ishlanmalarni qo'llab-quvvatlash hamda yangi texnologiyalar va raqamli yechimlarni o'zlashtirishga ko'maklashish kiradi. Innovatsiyalarni iqtisodiyot tarmoqlarida qo'llash yangi biznesni tashkil etishga olib keladi. Innovatsiyalar uchun qulay muhit yaratish, startaplarni qo'llab-quvvatlash va raqamli texnologiyalarni rivojlantirish yangi Biznes imkoniyatlarini oshirib, iqtisodiy jarayonlar samaradorligini oshirishi mumkin. Umuman olganda, ilmiy tadqiqotlarni rag'batlantirish, innovatsiyalarni rivojlantirish va yangi texnologiyalarni qo'llash bozor iqtisodiyotini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu, o'z navbatida, yangi sohalarini o'zlashtirish asosida yangi mutaxassisliklarni ham o'zlashtirishga undaydi. Ya'ni, innovatsiyalar nafaqat texnikalarni qo'llanilishiga, balki ularni

6 Aripov O.A. O'zbekistonda kichik biznesni davlat tomonidan tartibga solish va ishbilarmonlik muhitini rivojlantirish. –T.: "Lesson Press" nashriyoti, 2021. 172-173 betlar.

ishga tushiradigan mutaxassisliklarni tayyorlash zaruriyatini keltirib chiqaradi. Shuningdek, raqamli texnologiyalarning keng joriy etilishi ham mehnat bozoriga o'z ta'sirini ko'rsatadi. Milliy iqtisodiyotning deyarli barcha sohalarida iqtisodiy munosabatlarning elektron tarzda amalga oshirilishi global taraqqiyotning navbatdagi ko'rinishlaridandir. Ayni davrda global bozorda, shu jumladan, ishbilarmonlik muhiti tarkibidagi virtual muhitda bizning tadbirkorlarimizning raqobatdoshligini oshirishga erishmog'imiz darkor.

7. Bozorni rivojlantirish va yangi imkoniyatlardan foydalanish: bozorlarni rivojlantirish va kichik biznes uchun yangi imkoniyatlar yaratishni qo'llab-quvvatlash. Bu ko'rgazmalar, yarmarkalar, biznes missiyalarini tashkil etish va yangi bozorlarga, jumladan, eksport imkoniyatlariga kirishni osonlashtirishni o'z ichiga olishi mumkin. Agar bozor munosabatlari rivojlanib borsa, undagi raqobat ham rivojlanadi. Bozor o'sishini rag'batlantirishda infratuzilmani rivojlantirish va modernizatsiya qilish muhim rol o'ynaydi. Bu, o'z navbatida, yangi kichik biznes subyektlarini paydo bo'lishiga olib keladi.

Xalqaro savdoda ishtirok etish va xalqaro munosabatlarning rivojlanishi bozorning o'sishiga yordam beradi va iqtisodiy rivojlanish uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Savdo shartnomalari imzolangani, eksport zonalarini tashkil etilayotgani, xorijiy sarmoyalarning jalb etilayotgani va savdo bozorlarining kengaytirilayotgani biznesni rivojlantirish va iqtisodiy o'sish sur'atlarini oshirishga xizmat qilmoqda.

8. Infratuzilmani rivojlantirish: transport tarmoqlari, energiya, suv ta'minoti, sog'liqni saqlash va ta'lim, aloqa va internetga ulanish kabi jismoniy va ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirish inklyuziv iqtisodiy o'sishga erishishning asosiy omili hisoblanadi. Asosiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini yaxshilash ijtimoiy tengsizliklarni kamaytirishga va barqaror rivojlanishga yordam beradi. Yuqori sifatli va arzon infratuzilma aloqani yaxshilashga, transport xarajatlarini kamaytirishga va biznes samaradorligini oshirishga yordam beradi.

9. Ijtimoiy himoya va inklyuzivlik: kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini ijtimoiy himoya qilish va inklyuzivlik dasturlarini ishlab chiqish. Bu sog'liqni saqlash, ta'lim, ijtimoiy ta'minot va nochor tadbirkorlar uchun xizmatlardan foydalanishni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashni o'z ichiga olishi mumkin. Ijtimoiy himoya, kam ta'minlangan oilalar uchun yordam dasturlari, ishsizlik nafaqalari, sog'liqni saqlash va ta'lim tizimlarining joriy etilishi qashshoqlikni kamaytirish va ijtimoiy inklyuziyani ta'minlashga yordam beradi.

10. Zaif guruhlarini qo'llab-quvvatlash, ularni biznesga chorlash: bolalar, ayollar, migrantlar, nogironlar va boshqa shu toifadagi guruhlar kabi zaif guruhlarini qo'llab-quvvatlash, kambag'al aholi qatlamini qisqartirish muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Bunda kichik biznes va tadbirkorlik subyektlari bilan kambag'al aholi qatlamining o'zaro bog'liqlikdagi hamkorlik faoliyati mexanizmini shakllantirilishi zarur deb hisoblaymiz.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur masalalarni inobatga olgan holda strategiyani amalga oshirishda quyidagi tamoyillarga tayanishni maqsadga muvofiq deb hisoblaymiz:

- tadbirkorlik faoliyatini boshlamoqchi bo'lgan ehtiyojmand aholining davlat tomonidan har taraflama qo'llab-quvvatlanishining kafolatlanganligi;
- tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishni avtomatlashtirish orqali inson omilini kamaytirishga e'tibor qaratilishi;
- davlatning iqtisodiyotdagi ulushi va aralashuvini doimiy ravishda qisqartirishga e'tibor qaratilishi;
- moliya bozorida raqobat muhitini yaratish, kredit ajratish jarayonini soddalashtirish hamda avtomatlashtirishning bozor mexanizmlariga asoslanganligi;
- kambag'al va ehtiyojmand aholi qatlamiga tadbirkorlik faoliyati uchun litsenziya va ruxsatnomalar berish tizimini keskin qisqartirish va soddalashtirish ishlarining davom ettirilishi;
- iqtisodiy jarayonlarning shaffofligi va ochiqligi hamda qonun ustuvorligi;
- tadbirkorlarni zarur infratuzilma va energiya resurslari bilan ta'minlashning kafolatlanganligi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. Xalq so'zi gazetasi. 2020-yil 25-yanvar №18 (7521). president.uz/oz/lists/view/5774
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 26-martdagi "Iqtisodiyotni rivojlantirish va kambag'allikni qisqartirishga oid davlat siyosatini tubdan yangilash chora tadbirlari to'g'risida"gi PF-5975-son Farmoni. <https://lex.uz/uz/docs/-4776669>
3. Абулқосимов Х.П., Қулматов А.А. Ўзбекистонда кичик бизнес соҳасида оилавий тadbirkorlikning ўрни ва уни ривожлантириш йўллари. Монография. – Т.: Университет, 2015. – 126 б.
4. Болтаев Ш.Ш., Рахматов А.А. Тadbirkorlikni инновацион ривожлантиришнинг айрим жиҳатлари // Халқаро молия ва ҳисоб илмий-электрон журналы. 2019, №5.
5. Ғофурова У.Ф., Хайитбоев Б.Х. Тadbirkorlikni инновацион фаолият асосида ривожлантиришнинг йўллари // Халқаро молия ва ҳисоб илмий-электрон журналы. 2019, №1.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 9

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

